

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

2/2025

ročník/volume 35

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 6

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 69 – 70

Dátum vydania/Publication date: 15. apríl 2025/April 15, 2025

Informácia/Information

13. KONFERENCIA: NOVÉ TECHNIKY A TECHNOLOGIE V ŠTATISTIKE

13TH CONFERENCE: NEW TECHNIQUES AND TECHNOLOGIES FOR STATISTICS

V dňoch 11. – 13. marca 2025 sa v Bruseli v priestoroch budovy Charlemagne Európskej komisie konal 13. ročník konferencie Nové techniky a technológie v štatistike (**New Techniques and Technologies for Statistics, NTTS 2025**). Konferencia je významným medzinárodným podujatím, ktoré sa koná každé dva roky a jej organizátorom je Eurostat. Je zameraná na nové metódy a technológie pre oficiálnu štatistiku, ich vplyv na systém zberu údajov, tvorby a šírenia štatistiky. Účastníci sa mali možnosť pripojiť aj online formou, keďže konferencia bola prístupná aj cez web.

Cieľom konferencie je poskytnúť dynamickú platformu na prezentáciu prelomových výsledkov z prebiehajúceho výskumu a inovačných projektov v oblasti oficiálnej štatistiky. Nejde len o prezentovanie výsledkov výskumu, ale aj podnietenie spolupráce a inšpirácie na nové projekty, ktoré budú v budúcnosti formovať vývoj a smerovanie oficiálnych štatistík.

Zdroj: Eurostat (vľavo), autori článku (vpravo)

Konferenciu otvorila generálna riaditeľka Eurostatu Mariana Kotzevová, ktorá privítala všetkých účastníkov. Zdôraznila, že konferencia NTTS je jedna z popredných štatistických konferencií vo svete a jedna z hlavných konferencií organizovaných Eurostatom od roku 1995. Hlavným účelom konferencie je prezentácia výsledkov špičkového (cutting-edge) výskumu a technológií a ich aplikácie v oficiálnych štatistikách. V súčasnej dobe sa svet exponenciálne mení, čo sa týka aj digitálnej transformácie, explózie dátových zdrojov a rozmachu umelej inteligencie. Tieto témy sú súčasťou NTTS 2025 vo forme prezentácií, panelových diskusií a posterov. Mariana Kotzevová tiež zdôraznila, že dôležitým aspektom je spolupráca medzi štatistikmi, vedeckými a akademickými výskumníkmi, čo prispieva k podpore nových myšlienok ďalšieho výskumu. Od prelomových myšlienok k výskumu a jeho aplikácii do praxe je potrebné neúnavné úsilie, ktoré sa dá porovnať s behom na dlhé trate. Pani Mariana použila anglické príslovie: „*You must kiss a lot of frogs to find your prince/princess*“ („Musíte pobožkať veľa žiab, aby ste našli svojho princa/svoju princeznú“).

1. deň konferencie (11. 3. 2025)

V prvý deň konferencie boli prednášky zamerané na témy využitia generatívnej umelej inteligencie v oficiálnych štatistikách. Plenárnym prezentujúcim bol profesor

Christophe Ley, ktorý je svetovým odborníkom vo výskume a využití umelej inteligencie v praxi. Ďalšie panelové diskusie boli zamerané na využitie *open-source* softvérov v publikovaní oficiálnych štatistík.

Štatistický úrad SR prezentoval vo forme posteru inovačné projekty a nové dátové zdroje, ktoré sa momentálne analyzujú a využívajú v úrade. V posterovej prezentácii boli zahrnuté výsledky projektov, ktoré sa týkali výskumu využitia web scrapovaných a scannerových údajov v cenových štatistikách. Taktiež boli prezentované možnosti využitia nových digitálnych dátových zdrojov ako elektronické záznamy z mýtného systému a údaje z mobilných GPS sietí, ktoré je možné použiť na rýchly odhad makroekonomických ukazovateľov a pohybu obyvateľstva v danom poradí.

2. deň konferencie (12. 3. 2025)

V druhý deň konferencie sa tematické okruhy týkali rôznych tém. Dôležitou témou úvodnej panelovej diskusie bola nezávislosť oficiálnych štatistík v kontexte rozvoja demokracie. Ďalšie prezentácie boli zamerané na nové dátové zdroje, dátovú revolúciu a využitie web scrapovaných údajov v experimentálnych a oficiálnych štatistikách. V závere dňa sa diskutovalo na tému ochrana štatistických údajov a ich praktické a etické využitie v oficiálnych štatistikách vrátane udržania dôveryhodnosti národných štatistických úradov.

3. deň konferencie (13. 3. 2025)

V tretí deň konferencie Eurostat zorganizoval panelovú diskusiu, ktorej súčasťou boli prezentácie na tému verejného šírenia štatistických produktov a ich vizualizácií s dôrazom na vzdelávanie štatistickej gramotnosti. Ďalšie tematické celky boli zamerané na nové dátové ekosystémy, zber údajov z nových dátových zdrojov a pokročilých štatistických metód na spracovanie a analýzu údajov.

Hlavné závery prezentácií z konferencie možno zhrnúť nasledovne: generatívna umelá inteligencia je súčasťou vedeckého výskumu a vývoja nových štatistických metód, keďže dokáže vyvinúť nové algoritmy, programovacie kódy na spracovanie a analýzu údajov vrátane optimalizácie pracovných postupov a ľudských zdrojov. Z toho vyplýva, že štatistické úrady by mali byť súčasťou výskumu, ktorý súčasne prebieha, keďže výsledky výskumu sa v budúcnosti využijú na tvorenie nových experimentálnych a oficiálnych štatistík. Takisto sa zdôraznilo, že štatistické úrady čelia problémom nedostatku kvalifikovaných ľudských zdrojov, preto je potrebná spolupráca s akademickými a výskumnými inštitúciami.

Na konferencii sa zúčastnili aj zástupcovia Štatistického úradu SR zo sekcie všeobecnej metodiky, registrov a koordinácie národného štatistického systému p. Petra Mazureková a p. Peter Knížat.

Všetky príspevky a prezentácie (vo forme webpremietania), ako aj podrobný program konferencie je dostupný na stránke <https://cros.ec.europa.eu/ntts2025>.

RNDr. Petra MAZUREKOVÁ, PhD.
Peter KNÍŽAT, MSc.

Autori pracujú v sekcii všeobecných metodík, registrov a koordinácie národného štatistického systému Štatistického úradu SR.